

i čitavi red i Kanon Mise odštampani su crveno i crno (oko 10 stranica). Osim hrvatskog reda Mise, tu je i cijeli latinski Ordo Missae i staroslovensko Pravilo Misi.

Na koncu nekoliko kazala omogućit će lako snalaženje i služenje Misalom.

Misal je tiskan na 70-gramskom bijelom, neprozirnom, bezdrvnom papiru. Ima 736 stranica. Četiri raznobojne vrpce. Manji će dio biti uvezan u kožu sa zlatotiskom, (taj će jasno biti i znatno skuplji), ostalo u raznobojni polivinilski uvez uvoznog i našeg porijekla sa zlatotiskom.

Za one koji to posebno naruče bit će izrađena i futrola u kojoj će se Misal čuvati od oštećenja.

Ovih nekoliko podataka o novom Misalu mislim da će dobro doći svima koji ga nisu još vidjeli, koji su bili slabo ili nikako informirani, koji ga očekuju s veseljem ili s nepovjerenjem. Jasno je da nije sve rečeno.

Želja je svih nas koji smo radili na ovome prijevodu i izdanju da ga hrvatska katolička javnost — lajci i klerici — prime s onom ljubavlju s kojom smo ga radili. Da bi ovaj Misal više i bliže privukao Misi, žrtveniku, Kristu naše svećenike i vjernike, posebno našu dragu hrvatsku mladost kojoj je saborska Uredba o sv. bogoslužju omogućila u ovo postkoncilsko vrijeme ono što naši junački i slavni peći nisu ni slutili!

o. Gabrijel Jurišić

PAVAO VI PROGOVORIO O CELIBATU

Fenomenalno je aktivan naš sv. Otac Pavao VI.

On je obećao još za vrijeme Koncila posebnu **Encikliku o svećeničkom celibatu**. I objelodanio je na svoj imendan 24. VI pod naslovom »**Caelibatus sacerdotalis**.« Problem svećeničkog celibata u posljednje je vrijeme u živoj diskusiji. Osobito u nekim krajevima Amerike i kod evropskih nordijskih država.

Pavao VI otvoreno, jasno i detaljno iznosi razloge onih koji bi ga iz socioloških ili ekumenskih razloga dokinuli. Ali on, dok lojalno iznosi njihove misli, snažno i odrješito

naglašava neoborivu i neprocjenjivu vrijednost celibata. »Svećenički celibat... sadrži svu svoju vrijednost i u naše vrijeme.« Promatra u svoj širini sociološke argumente protiv zadržanja celibata, koji nijesu kadri obeskrjepiti njegovu bitnost, nego jedino mogu purificirati molitve za njegovo održanje kao crkvenog zakona.

Enciklika se sastoji od dva dijela: prvi je dio doktrinalni koji reproducira deklaraciju Koncila o celibatu i navodi 106 citata iz Biblije u njegov prilog. I osvjetlio ga je s gledišta kristološkog, crkvenog i eshatološkog. Sv. Otac je postavio nešto prostora u Enciklici i istočnom crkvenom zakonodavstvu, uspoređujući ga s onim na Zapadu.

Prvi dio Enciklike završava naglašavajući vrijednost celibata u suvremeno doba, pozitivnu vrijednost, a ne pasivno odricanje — jer je on poziv na »srčanost vjere«. I ispituje moguće razloge pomanjkanja svećeničkih zvanja i dokazuje da gdje ne vlada zakon celibata, nije zato u porastu broj svećeničkih zvanja. Istina je da celibater — svećenik živi u samoći. Težak je njegov križ, ali ga nosi dijeleći dramu sudbine Kristove, da »u prividno umrlom životu donose otajstvene plodove života.«

U drugom dijelu Enciklika razvija smjernice koje je Sabor proglasio, a one će providjeti formaciju svećenika, imajući u vidu socijalni ambijent u kojem je ucijepljen. U ovom dijelu akcenat je — na **slobodi izbora**, tako da mladić bude zreo, pa da selekcija kandidata bude rigorozna, provedena s fizičkoga i psihičkoga gledišta. I odgojna praksa mora biti po otvorenim kriterijima, tako da svećenički kandidat progresivno spozna sebe i ambijenat. Stari načini odgoja nijesu osposobljavali mladiće za svjestan i slobodan izbor.

Enciklika predviđa period probe prije nego izbor bude definitivn sa svećeničkim ređenjem. Odsad zakon celibata neće biti obligatoran s primanjem subđakonata.

Značajan je stav sv. Oca prema dezerterima iz celibatske zajednice. Pun je shvaćanja prema palima, dok čvrsto stoji uz održanje zakona. Očinski — da spasi zalutale!

Pavao, Vrhovni Svećenik, upravlja srdačan i topli poziv kleru da shvati svoj svećenički život kao »neprestano osvajanje«; da ispita »oštroumno i vedro svoj položaj«; da

zahvati »velikodušno mnogostruke obveze svoga života«, obazirajući se na nutarnjoj i vanjskoj — zaista muževnoj — askezi.«

Sv. Otac moli biskupe i sve vjernike da osjete dužnost pomagati svećenika. Posebno kršć. lajici moraju znati biti srdačni prijatelji svećenika, jer krepost svećenika postanu bolji, a oni njega pomažu da respektira svoju misiju.

Msgr. Garofalo na konferenciji za štampu kratko je i jasno prikazao sadržaj Enciklike koju je većinom Papa osobno redigirao, a na kojoj su surađivale tri internacionalne komisije. Osvrnuo se na žalosni fenomen dezertera. A što se tiče pomanjkanja zvanja rekao je da je to stvar prije Boga nego ljudi. Isus se nije mnogo brinuo za broj onih kojima će povjeriti svoj mandat: svoje poslanje povjerio je dvanaestorici, a kod križa mu je ostao samo jedan vjerman koji ga nije izdao! — Na objekciju nekih da Isus nije vezao svećenstvo uz celibat, msgr. Garofalo je odgovorio da ga nije ni odijelio: ostavio je vlast svojoj Crkvi to odlučiti u času duhovnog progresa svojih pastira. Evanđelje se sudara s običnom logikom, jer slijedi svrhunaravnu logiku koju može prihvatiti samo tko ima vjeru.

Enciklika »Celibatus sacerdotalis« silno je odjeknula u čitavom svijetu. Ističem samo neke značajne odjeke.

I Kardinal Bacci o celibatu

Kad je sv. Otac Pavao VI objelodanio Encikliku o crkvenom celibatu, liberalna štampa svih struja i boja, tu je najnoviju instrukciju protumačila kao ustuk na anticelibatersku propagandu sa strane jednog dijela klera. A to je i krivo i zlobno.

Papa ne polemizira ni s kim: on uči i slavi, riječima jasnim i uvjerljivim, ljupotu ove aureole, tj. celibata, koja resi čelo katoličkog svećenika. I hrabri i potiče svog svećenika da tu aureolu sačuva neokaljanu: molitvom, žrtvom i pokorom.

Svećenički celibat nije samo »zakon celibata«, već je nada sve svojevoljno **posvećenje**, velikodušno i potpuno, duše i tijela božanskom Spasitelju. Celibat je plemenito predanje koje uključuje duhovno očinstvo Božjeg svećenika koji se odreče prava na vlastitu obitelj i osjeća se kao otac svih duša, a posebno slabih, siromaha i grješnika. Sto-

ga je postao uzvišeni ideal na koji se ne smije zlobno i pakosno gledati, iako po koji nesretnik — što se događa u svakoj vojsci — radi ljudske slaboće i izda slobodno prihvaćene obaveze.

I nije se tome čuditi jer živimo u doba sveopće po-
metnje i isključivanja religiozno-moralnih vretnota preko
radija, štampe i televizije. Pijo XII oštro je osudio onu
industrijalizaciju koja se širi u lukrativne svrhe. Ona je
otrovala neke svećenike pa proživljuju časove zastranje-
nja i malodušnosti. To ističe Pavlova enciklika i naglašava
da se Kristovi svećenici moraju tom zlu oprijeti, hrabro
i ustrajno, tražeći svoj oslon jedino u božanskoj milosti.

Nuždan je dublji duhovni život prožet molitvom,
očeličen žrtvom i pokorom. Katolički je celibat plod velike
kreposti, tvrdi sv. Ambrozije. On je polagani, neprestani
martirij. Ali kakva li se ne osjeća nebeska radost u ovom
polaganom, neprestanom martiriju! Radost ove celibatske
pobjede nadoknađuje sve borbe i napore! Danas mnogi go-
vore da treba ići k narodu. Kardinal Bacci (L'Osser. Rom.
br. 148. od 25. VI 1967.) tvrdi protivno, tj. da narod dođe
k svećeniku; da se narod, previše zaglušen od svega što je
novo, izvanjsko i spektakularno, povrati na bistre izvore
kršćanstva koje je jedino kadro raspršiti mnoge sjene,
rasvijetliti mnoge umove, blažiti mnoge rane. Upravo je
ovo divna misija svećenika, Božjeg čovjeka, koju može sam
on izvršiti, jer je otac Božjega naroda, jer je dijelitelj bo-
žanske milosti.

Čita se u životu sv. Arškog župnika da je jednoga da-
na pao pred njegove noge neki siromašni svećenik kojeg
su mučile teške oluje napasti, i molio je u suzama od njega
svjetlo, utjehu i snagu. Sv. župnik ljubazno ga je primio
i rekao mu:

— Da li vi svaki obavljate vašu meditaciju?

— Ne, odgovori on, gušeći se u jecanju. I sv. župnik
nastavi:

— Da li idete svaku večer, prije nego pođete na po-
činak, adorirati pred Presvetim, ne samo da obavite kratki
pohod nego, kad se razbukti napast, da li ostajete čitavu
noć adorirajući pred oltarom?

— Sjećate li se da je o samom Isusu pisano »erat
pernoctans in oratione«? a on nije imao potrebe moliti
svog Oca Nebeskoga.

I još je svetac nadodao:

— Da li vi činite koju svojevolutnu pokoru? Sjećate li se da su se sveci bičevali do krvi da ne uvrijede Gospodina i da zasluže nebeski dar kreposti«?

I zaključio je ovim riječima:

Oh, svećenstvo je jedna tako velika stvar, tako uzvišena! Svećenik svaki dan dovodi samog Isusa na oltar. Stvar je to tako velika i tako uzvišena da bi svijet pao na koljena pred noge svećenika, kad bi to shvatio; a kad bi sam svećenik potpuno shvatio svoje dostojanstvo, umro bi ne od straha nego od ljubavi! Ti, dragi brate, promatraj ovo i učni ovo. I osjetit ćeš da si spašen, jak i sretan.

Kardinal zaključuje svoj kratki komentar o Pavlovoj enciklici o celibatu sa slobodnim prijevodom s engleskoga jedne pjesme koja može rasplamsati božanskom milošću ljubav za uzvišenim idealom svećeničkog celibata, ako se ozbiljno promatra.

Evo nekih misli iz te pjesme

*»Od ruku svećenika imamo potrebu u zori života
i u posljednjoj noći,*

Osjećamo njihov topli stisak prijateljstva,

Tražimo ih kad kušamo gorkost života.

*Kad dolazimo na svijet, svi smo grješnici,
bilo veliki, bilo mali,
i ruke koje nas čine čistima kao anđele,
bijele su ruke svećenika.*

*Na oltaru svaki dan ga vidimo,
pa ni ruke jednog kralja na tronu
ne mogu izjednačiti njegovu veličinu,
njegovo jedinstveno dostojanstvo;*

jer već u cik zore,

prije nego sunce grane s istoka.

*Bog počiva među čistim prstima
bijelih ruku svećeničkih.*

*I kad smo napastovani i zastranjujemo
po putovima sramote i grijeha,
ruka nas svećenika održuje
i ne samo jedanput, već toliko i toliko puta . . .*

*I kad čovjek uzimlje zaručnicu života
druge ruke spremaju svečanost,
ali bijela ruka svećenikova
blagosivlje i ujedinjuje . . .*

*Nek Bog blagoslovi i uzdrži svu svetu ruku
za hostiju koju njezini prsti miluju,
i što drugo može učiniti bijedni grješnik
nego zazivati onoga kojeg je Bog izabrao da blagosivlje.
I kad smrtni znoj oblije naše lice,
našu hrabrost može oživjeti
samo pogled na ruke nad nama raskriljene,
da nas blagoslove, te bijele ruke svećenikove.»*

Kolika je i kako slatka duhovnost u ovoj pjesmi! Ako ova duhovnost bude dominirala duhom svakog svećenika, sigurno će on moći sačuvati neokaljan ljiljan svoga djevičanstva i moći će izžarivati svoju duhovnost u sve Kristove vjernike koji ga okružuju.

II Filozof J. Guitton o celibatu

Jean Guitton je krupno kat. ime u Francuskoj. Filozof-publicist. Katolički lajik-intelektualac, auditor na II Vatikanskom Saboru. Uz Gilsona, Maritaina i Marcela intelektualna i moralna snaga kat. Francuske. On s posebnim i zdravim kriterijem često kometira sve kat. značenj^{ije} događaje i papine enciklike i instrukcije. I uvijek odlično, bistro i čisto katolički.

Kad je Pavao VI 24. VI 1967. objelodanio encikliku: »Sacerdotalis caelitus« Guitton je ovako komentirao: Bilo je potrebno da sv. Otac jasno i glasno progovori jer su se neki pokolebali ili otpali. Pa da se čuje i prekine anticelibaterska propaganda. Celibat jest i ostaje norma kat. svećenika Roma locuta — causa finita!

Dr Guitton je u L. Osser. Romano od 2. VI 1967. objelodanio svoj komentar (»La questione cruciale« — bolno pitanje) — o svećeničkom celibatu. Pisac konstan-tira da postoje bolna pitanja teška kao križ, jer uvjetuje za rješenje potpuni ofertorij sebe u mučeništvu, u žrtvi. I svaka epoha ima svoje bolno pitanje koje traži prihvaćanje vrhovne žrtve. U ovo naše koncilsko i postkoncilsko doba bolno je pitanje svećenički celibat.

Uvijek je problem odnosa između duha i tijela — problem propinjanja, jer je čovjek sastavljen i krh stvor. A Crkva je utemeljena na svećenstvu: ono je transmisiona stanica Vječnoga u vrijeme. Pa koliko bilo veliko svećeničko dostojanstvo ili crkvena osrednjost — **uvijek je sve-**

ćenik asistent sakramentalne prisutnosti Kristove među ljudima. Ali tko je taj koji ne vidi da se u ovo naše doba problem seksa i problem svećenstva slivaju u bolni problem? To se teško osjeća!

Koliko promjena u ovih posljednjih dvadeset godina! Još jučer celibat kat. svećenika bio je izvan diskusije. O ukidanju celibata nije se uopće ozbiljno govorilo. A danas? Stvar je izmjenjena — i u mišljenju nekih vjernika. Čuju se amo tamo glasovi za oženjeni kelr. O tome se govori pod glas!

Guitton smatra da to nije zlo, jer da se duhovi i moralni progres sastoji u tome da se prihvati inteligentno i slobodno što se dosad prihvaćalo po instinktu i iz običaja. S ovog gledišta on tvrdi da je Pavlova enciklika unicum svoje vrste, i da je divna. Gdje se može naći jedan takav tekst, službeni i regularni, koji je poklonio toliko pažnje objekcijama, toliko fine, delikatne i pronicave prodornosti u ljudsko srce, rješavajući poteškoće da se mladić odluči da postane svećenik; koji u isti mah govori i slatko i čvrsto; u kojem se u najvećoj mjeri sljubljuju blagost i zahtjev kao u ovoj Pavlovoj enciklici? Takav tekst ne postoji.

Filozof iznosi i argumente onih koji su za izmjenu crkvene discipline. Njihovu argumentaciju pruža u silogističkom obliku ne samo... nego još, tj. ne samo da bi s jednim prilagođenjem izbjegli »suzbijanja« i pokazali se pravi prijatelji čovjeka; nego bi se još više povratili na apostolsku i prvotnu praksu i približili bi se drugim crkvama. Rješili bi nerješen problem zvanja i podijeljivanja sakramenata.

Sve je to, odgovara Guitton, samo, prividno, a ne u stvarnosti. Možda bi se dobilo kvantitativno, ali ne i kvalitativno. Časovito, a ne trajno. On kao filozof promatra problem u svojoj najčišćoj uzvišenosti — kao posljednji problem moralke, onaj o zakonu u svojem odnosu s običajima, tvrdi: kad se jedan teški zakon nalazi u opoziciji s običnim, osrednjim ili zlim običajem, tad se ima samo dva rješenja: ili okrnjiti zakon ili ga ostaviti na svom uzvišenom prijestolju, ali očekivati i kakav bolni »otpad«.

Oba rješenja imaju svoje prednosti. Moje je mišljenje, veli Guitton, kad se svećenik odriče onog što je uzvišeno, i kad u maloj mjeri odgovori na poziv: »Budite savršeni kao što je savršen vaš Otac nebeski«, tad potajno ranjava

ljudsku narav u onom što ima najljepšeg i najplemenitijeg, jer svaki od nas u dnu srca, tamo gdje nitko ne prodire, želi da ga nešto neizmjeno oplemeni i da se izdigne iznad sebe. Ako se uveliko divi herojima na filmskom platnu, to je zato što ga mali broj heroja potiče i tješi. Griješi, ali zna da griješi. I prema veličini grijeha mjeri svoj otpad od ideala. Svaki čovjek koji se izdiže, izdiže čitav svijet, iako to ne zna. Svaki čovjek koji se raspusti i javno se zanemari, umanjuje potencijal svih drugih.

I sad se filozof povraća na encikliku. Da je Vrhovni Svećenik otškrinuo vrata celibata; da je napustio jednu jotu ili jedan zarez, čuo bi se nezdrav uzdah nezdrave ugodnosti u labavoj i oholjoj strani nas samih. I Pavao VI iznenada bi postao popularan! Naprotiv, kakvu je on učinio uslugu onima koji se bore, koji

*»marširaju zamišljeni, zanešeni,
za jednim uzvišenim ciljem,
imajući pred očima dan i noć
postojani ili kakav veliki plan
ili kakavu veliku ljubav.« (Viktor Hugo).*

Newmann je izjavio da treba konzultirati lajike o materiji vjere. S još većim razlogom trebalo bi ih pitati: »Kakove bi htjeli svećenike?« Siguran sam da enciklika odgovara na uznemireni upit, na tajnu želju ovoga naroda, rasuta po svoj zemlji, a koji je zahvaleći svećeniku i svećeničkom celibatu so zemlje.

Neka je žena, kaže Guitton, žena iz puka videći svog župnika u civilu uskliknula: »Moj župnik više nije nitko.« Moje je uvjerenje, zaključuje Guitton, što će se sutrašnji svećenik više pomiješati s masom . . . i u mjeri u kojoj će prestati biti jedan duhovni »odličnik«, to će biti veća potreba da ga odlikuje »pečat« Božji, znak nevidljivi, ali koji svak priznaje, a to je celibat. Od pradavnih stoljeća tko je svećenik on je celibater. **Ova žrtva, tvrdi naš filozof, bila bi apsurd kad Nevidljivo ne bi bilo stvarnije od vidljivog. Celibat svećenstva spasio je na Zapadu nutarnju slobodu.**

III Max Thurian o celibatu

Poznata je protestantska redovnička zajednica u Tai-zeu. Njezin idejni vođa Max Thurian napisao je u La Croix (1. VII) članak o značenju i značaju Pavlove enciklike o

svećeničkom celibatu. Budući da je to glas iz protestantske sredine, koja je najbliža katolicima, vrlo je zanimljivo čuti kako sudi Thurian o Papinoj enciklici.

Prije svega on ističe da sv. Otac naglašava za zapadnu katoličku Crkvu nuždu veze između svećenstva i celibata. Ekumenski momenat nije okrnjio naučni i pastoralni imperativ da celibat za kat. svećenstvo ostane neokrnjen, iako akatolici traže njegovo ublaženje u vidu ujedinjenja. Pa koliko bile jake njihove rezerve o nužnosti veze između svećenstva i celibata, ipak se mora priznati duhovnu dubinu nove enciklike s obzirom na ono što se odnosi na sami nauk celibata posvećena Kristu.

Tekst je papinskog dokumenta historijski objektivniji bilo u citatima Novog Zavjeta, bilo iz spisa Otaca, a s druge strane poštuje zakonitost discipline na Istoku koja podržava oženjeno svećenstvo. Papa pokazuje veliko shvaćanje za probleme neoženjenih svećenika. Ne skriva ekumenske poteškoće, podržavajući celibat, tako da se ova njegova nova afirmacija veze između svećenstva i celibata ucjeljuje u kontekst pastoralne i duhovne autentičnosti.

Ovaj stav sv. Oca neće dobiti jednodušni pristanak kršćana nekatolika, ali će oni moći shvatiti pastoralne probleme koje papa i biskupi imaju u vidu s obzirom na crkveni celibat. Nego, iako opstoje protestantske rezerve o onom što se tiče veze između svećenstva i celibata, ipak treba u ovoj enciklici pripoznati jedan izražaj, teološki i duhovno, previsoke nauke o kršć. celibatu. Samostanski preporod u crkvama koje su nikle iz Reforme produbio je i problem celibata, i čovjek ostaje zapanjen konstatirajući blizinu nekih točaka koje su temeljne u enciklici. Protestanti će mnogo naučiti iz evanđeoskog nauka koji ona izražava, da se uvijek bolje shvati Krist koji zove neke ljude u Crkvi da sačuvaju celibat časteći Njegovo Ime, Evanđelje i Kraljevstvo Božje.

Ono što u enciklici udara na pravi mah u oči jest da je celibat »karizma«, dar Duha Svetoga i kao disciplina. Celibat je, veli Thurian, dar Božji na službu Evanđelja i Crkve. Posvećeni celibat, Božji dar, za neke je zvanje, kao što je za druge ženidba, usred Božjeg naroda.

Doktrinalni je dio enciklike najdublji i najbogatiji za obnovu evanđeoskog značenja zvanja u onih koji su primili dar posvećenog celibata. Tri značenja ističe sv. Otac:

kristološko, crkveno i eshatološko. U kristološkom pogledu celibat je dar koji se poklanja Kristu. On predstavlja poziv na ljubav Kristu koji jedini može potpuno zadovoljiti očekivanje duše koja se Njemu poklanja. U crkvenom pogledu celibat je služba Crkvi, služba Riječi, sakramenta, molitve i zajednice vjernika, koja znači velikodušno predanje Crkvi po primjeru Krista koji se totalno žrtvovao za ljubav svoje Zaručnice. — U eshatološkom pogledu celibat je poziv za Kraljevstvo Božje, znak prolaznosti ovog svijeta i neprestanog hoda koji Božji narod mora obaviti da postigne posljednji cilj: kraljevstvo uskrsnutih.

Ovaj nauk, veli Max Thurian, toliko biblijski najefikasnije obnavlja u specifičnom zvanju one koji su posvećeni Bogu bilo u ženidbi, bilo u celibatu. Danas Crkva više nego ikada ima urgentnu potrebu svetosti preko posvećenja svakog kršćanina. Svaka nevjera oslabljuje blagu vijest Evanđelja i iradijacije Crkve. U posljednjim desetljećima mnogo se instituiralo na jedinstvu, katolicitetu i apostolocitetu Crkve. I svetost je temeljna posebnost Božjeg naroda. I nju se mora razviti, jer ima osobitu funkciju s obzirom na ujedinjenje. Ekumenizam nije samo napor da se reunificiraju crkvene ustanove, nego posvećenje svih članova mističnog Tijela Kristova u zdravom duhovnom natjecanju. Što budemo bliži Kristu u svetosti, bit ćemo bliži i među sobom.

Zaključuje Max Thurian: Imali nekatolici ma kakve rezerve prema enciklici, ipak u njoj treba gledati **poziv na posvećenje i žrtvu iz ljubavi prema Kristu i na službu Crkvi: posvećenje i žrtvu u posvećenom celibatu, posvećenje i žrtvu u posvećenoj ženidbi.**

Da se ostvari ujedinjenje, ekumenizmu treba ovo posvećenje i žrtva.

—0—

Odjeci Pavlove enciklike »Caelibatus sacerdotalis« čuju se sa svih strana. Oni koji vole Krista i Crkvu sretni su, jer svećenik i unaprijed na Zapadu ostaje isključivo zaručnik Krista, na duhovnu službu Crkve i Božjeg naroda. Sv. Otac je progovorio umno, očinski i srdačno svome kleru naglasivši da kat. kler ostaje **vjeran ljubavi Kristovoj**. Naveo je jake, neoborive dokaze — kristološke, crkvene i eshatološke — za celibat, tako da je ova enciklika sjajna i jaka njegova apologija. Na Zapadu, bez obzira na dezer-

Božjeg naroda. Celibater je dragulj u životu Katoličke crkve, njezin blistavi ures i njezina moralna snaga. Pavao VI je progovorio iz srca i duše ogromnog dijela svoga klera. On je progovorio i Crkva kroči dalje kroz povijest da svjedoči svoju vjernost Kristu preko svoga celibaterskog svećenstva.

—0—

Kierkegaard, danski filozof, protestant, piše Cronelio Fabro (L' Osser. Rom. 16. VII 1967.) »visse e mori celibe«; živio je i umro kao celibater u 42. g. života. On oštro sudi i osuđuje Lutera koji je ženidbom »zaveo kršćane s puta celibata« učeći da je dužnost svakog čovjeka oženiti se, jer da je ženidba pravi život koji oplemenjuje. Danski filozof, kao Schopenhauer, zapaža da je Luter »falsificirajući pojam djevičanstva patvorio kršćanstvo.«

Kierkegaardova ljubav prema celibatu nije estetske naravi nego egzistencijalno-konstitutivne. On tvrdi: »Religija će uvijek imati potrebu celibatera.« Hvali Kat. Crkvu koja je favorizirala i siromaštvo i askezu i žrtvu... jer njezin kler najmanje moguće pripada ovom svijetu. Na taj je način oslobodila svećenika, posrednika između Boga i ljudi — egoizma. Kat. kler je idealan, a protestantski »mondanizzato« — posvjetovnjačen. Stoga kliče: »Natrag u samostane, odakle je pobjegao Luter!« i zaključuje:

»Bog hoće od ljudi samo jedno: da je ljubljen.«

Ali »da jedan čovjek može ljubiti Boga, on mora napustiti svaki egoizam.«

»Dakle, Bog hoće celibat, jer hoće da je ljubljen.«

»Pad u grijeh uvijek je zadovoljavanje egoizma.«

»Celibat je smrt egoizma, trijumf ljubavi prema Bogu.«

»Svaki put kad se ostvari jedan celibat iz ljubavi prema Bogu — čovjek se konformira i usklađuje s mišlju Božjom.«

Kierkegaard se kao duboki filozof obraća Bogu »Neizmjernom Veličanstvu« i veli: »Ne mogu ne ljubiti Tebe, jer osjećam potrebu ljubiti nešto što je veličanstveno... U mojoj duši osjećam potrebu veličanstva, veličanstva koje se nikada neću umoriti ili dosaditi — adorirati.« — Kierkegaard je bio zaista aristokratski duh koji je oduravao blijedo i polovičarsko kršćanstvo koje je steglo Neizmjerno u kategoriju ograničenog i utopilo neizrecivu ljubav prema Kristu u baruštinu ograničene relativnosti.

Dr fra Krsto Kržanić